

RÄTT STÖD GER FLER ARBETEN

Är arbetsmarknaden ett krig som man ska rusta sig för – eller en arena där var och en får bidra efter arbetsförmåga? En inkluderande arbetsmiljö skulle ge fler jobb menar Handikappförbunden och lyfter fram framgångsfaktorerna i projektet Rätt stöd till arbete.

TEXT: **Ylva Bjelle**

Projektet har under tre år samarbetat med de kommunala arbetsmarknadsenheterna i fyra modellkommuner: Hudiksvall, Kristinehamn, Skellefteå och Tyresö, och undersökt vilka arbetssätt som gett resultat i arbetet med att fler personer med funktionsnedsättningar ska komma ut i jobb. Via studiebesök och intervjuer med arbetsgivare, tjänstemän och personer med olika funktionsnedsättningar har slutsatserna nu summerats i tre skrifter. Projektledaren **Fredrik Lindgren** är nöjd.

– Det finns ett enormt intresse för projektet. Vi har visat med konkreta exempel vad rätt stöd kan innebära och att det är lönsamt, såväl ekonomiskt för samhället som för den enskilda människan.

Så vad är då rätt stöd till arbete för personer med funktionsnedsättning?

De faktorer som lyfts fram är att anpassa efter individ, exempelvis att skräddarsy vuxenutbildning. Långsiktigt stöd från en och samma handläggare är viktigt. Den personliga kontakten är viktigare än den formella och stödet måste vara handfast. Plus att anställning måste vara satt som mål från början.

– Personalen måste vinna ett förtroende som ofta gått förlorat. Det är också viktigt att den arbetssökande blir delaktig i processen och känner makt över sitt eget liv, säger Fredrik Lindgren.

Bakgrundkunskap om olika funktionsnedsättningar är en

annan nyckel.

Många insatser på arbetsmarknaden har tidsspannet sex månader. Det räcker inte. Vägen till anställning är ofta längre. Många behöver också stöd för att behålla anställningen. Gick det att få stöd under hela arbetslivet skulle fler klara av att jobba.

– Stöd kan vara både formellt, socialt, känslomässigt och praktiskt. Att ställa upp som medmänniska helt enkelt. Det kan vara det lilla extra som krävs, säger Fredrik Lindgren och berättar om en arbetsledare som hämtade deltagaren med bil. ○

”Det är också viktigt att den arbetssökande blir delaktig i processen och känner makt över sitt eget liv.”

INVOLVERA FAMILJERNA

Familj och vänner har stor betydelse som trygghetsfaktor för de flesta. Men familj och omgivning kan också motverka den personliga utvecklingen genom att förorda tryggheten med Försäkringskassans bidrag framför lön. Att involvera familj och omgivning i dialogen om arbete kan vara en nyckel när den arbetssökande samtycker till det.

SAMORDNA RESURSER

När inblandade aktörer som kommun, landsting, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan med flera samordnar sina resurser har det varit ett effektivt sätt att både hushålla med pengar och sätta individen i centrum. Några av modellkommunerna har brutit upp de administrativa gränserna mellan daglig verksamhet, försörjningsstöd och psykiatri. De erbjuder en gemensam ingång för allt stöd mot arbetslivet.

LÄR KÄNNA NÄRINGSLIVET

De fem kommunerna vittnar om ett gott samarbete med det lokala näringslivet. Goda relationer på orten och informella kontakter är ofta det som gör att någon får praktik. Events och aktiviteter för arbetsgivare upplevs positivt, exempelvis speeddating och frukostmöten. Berörda arbetsplatser behöver givetvis information om vad funktionsnedsättningen innebär.

– Alla på en arbetsplats behöver

inte veta allt, men det är viktigt att det finns en förståelse. Skaffa kunskaper om funktionsnedsättningen och lär känna den arbetssökande. Det bästa är om arbetstagaren själv får delge sin berättelse, säger Fredrik Lindgren.

FÖREDÖMEN MINSKAR RÄDSLOR

Många arbetsgivare känner osäkerhet och rädsla för att anställa någon med nedsatt arbetsförmåga. Rätt stöd till arbete har därför lyft fram arbetsgivare som gått före och visat vägen.

Max Hamburgerrestauranger anställer gärna personer med utvecklingstörning som restaurangvärdar. Hållbarhetschefen **Per Larshans** säger om satsningen: ”Initialt kan det vara en kostnad, men generellt får vi lojala, engagerade människor som stannar länge inom företaget.”

Furniturebox, som säljer möbler via internet, har rekryterat 60 procent av sina anställda via Arbetsförmedlingen Stockholm unga funktionshindrade (se sid 26). ”Det gäller att se människors styrkor. Hade jag som dyslektiker fortfarande suttit och försökt lära mig att stava hade jag inte kommit någon vart”, säger personalchefen **Wendela Almgren**.

På Willys i Partille har arbetsgivaren skapat tydliga scheman över vad som behöver göras olika dagar. Det underlättar för deras medarbetare som inte kan utföra alla arbetsuppgifter i affären. Men det är inget problem enligt chefen **Mahmut Hasani**. ”Det finns gott om arbetsuppgifter som ändå måste utföras varje dag”.

MER INFO: www.rattstodtillarbete.se. Här kan man också ladda ner de skrifter som tagits fram. Våga visa vägen (för arbetsgivare), Nyckeln till arbete (för arbetssökande med funktionsnedsättningar), Rätt stöd till arbete (för den som arbetar med stöd till arbete).